

CCMTF, CIMG France, Foi et Pratique Basın Bildirisi
"Fransa İslam İlkeleri Şartı" Üzerine Görüşlerimiz

Paris, 02/01/2021

CCMTF, CIMG France ve Foi et Pratique olarak, Fransa imamlarını yetkilendirmekle sorumlu Ulusal İmamlar Konseyi'nin (CNI) kurulmasının bir gereklilik olduğuna ve Müslümanlar için faydalı olacağına inanıyoruz. Bu bakış açısıyla, tüm federasyonlarla birlikte CNI'nin oluşturulmasının temelinde olan belgeleri hazırladık.

Sürecin başından itibaren CNI şartnamesine yapıcı bir katkı yaptığımızı ve Bölgesel İslam Konseyleri CRCM'ler, federasyonlara bağlı olmayan camiler ve imamlarla istişare çağrısında bulunduğumuzu hatırlatırız. Bu çağrıyı, söz konusu yeni yapının başarısı için olmazsa olmaz bir koşul olarak daha geniş anlamda katılım sağlanması için yaptık.

Şartnamenin aceleyle imzalanması ve çeşitli beyanlar, maalesef tabanın ve özellikle Konseyin aktörleri olan imamlardan onay alınmadan, yukarıdan dayatılan bir proje olduğu algısına yol açtı. Çeşitli cami ve imam gruplarının bu projeye katılmayı reddettiklerini açıklamalarına neden olan, istişare için gerekli adımlara uyulmadan bu acele yönetimi üzüntüyle karşılıyoruz.

Bu bağlamda, 18 Ocak'ta kamuoyuna açıklanan bu şartname hakkındaki gözlem ve çekincelerin bir özetini geliştirmek için bir istişare süreci başlattık.

İmzalama konusundaki endişelerimizi duyurduğumuz 20 Ocak 2021 tarihli basın açıklamamızın ardından, **CFCM Başkanı Sayın Mohammed Moussaoui'ye ve ilgili kurumlara gönderdiğimiz bu ayrıntılı görüşleri ekte kamuoyuna açıklıyoruz.**

Gözlemlerimizin, herkes tarafından tanınması ve benimsenmesi için bu şartnamenin geliştirilmesine katkıda bulunacağını umuyoruz.

Dini kuruluşlar her zaman yapıcı bir mantıkla diyaloga açık olduğu için, CNI çalışmalarına katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

Federasyonlar:

CCMTF

CIMG

İnanç ve Uygulama

Destek veren camiler:

Chelles Büyük Camii

AMR - Rosny Sous-Bois Camii

ACMM - Montfermeil Camii

...

18 Ocak 2021 tarihinde sunulan Fransa Ulusal İmamlar Konseyi “Fransa İslam’ı İlkeler Şartnamesi” Hakkında Görüşler

(CCMTF – CIMG France – Foi et Pratique)

Paris, 01 Şubat 2021

İlkeler Şartnamesi, kurulacak olan Fransa Ulusal İmamlar Konseyi (CNI) için son derece önemli bir metindir. Bu metnin konusu imamları yetkilendirecek olan yeni bir yapının prensiplerini vurgulamaktır. Her şeyden önce, bu metnin inancımızın temellerini ifade eden bir girizgâhla başlamasına önem vermekteyiz. Ancak bu şekilde gelecekteki ortak eylemler güçlendirilebilir.

Ayrıca imamlarımıza karşı saygılı bir söylem benimsemek, her gün ifa ettikleri görevin önemini vurgulayacaktır. Zira CNI’nin ilk muhatabı olan imamlar görevlerini inancımız ve vatandaşların ortak yaşam temeli olan Fransız Anayasası doğrultusunda yürütmektedirler. Görev yaptıkları bölgelerde Müslümanların dinî ve manevi ihtiyaçlarına yönelik elzem hizmetlerde bulunmaktadır. İmamlarımız ayrıca toplumda arabuluculuk görevini de üstlenirler; içinde yaşadıkları toplumla aktif iletişim kurmaya ve diğer dinî cemaatlerle işbirliğine teşvik ederler. Bu gözlemden yola çıkarak, bu metinde toplumdaki imamların itibarını zedeleyecek herhangi bir ifadeden kaçınmak gerekmektedir. İlkeler Şartnamesinin geliştirilmesi ve içeriğinin bu noktalar dikkate alınarak geliştirilmesi en temel şarttır.

Müslümanları ve imamları ötekileştiren bir söyleme başvurulması, marjinal bireyler tarafından yapılan ve tüm Müslüman topluluğa mal edilen kabul edilemez davranışların genelleştirilmesi, bu tüzüğe ve dolayısıyla Ulusal İmamlar Konseyi’ne olan güveni ciddi manada zedeleyecektir. Aynı şekilde Müslümanlar üzerinde şüphe uyandıracak ve farklı yorumlara mahal verecek soyut ifadelerin kullanılması da bu tüzüğün ve bu Konseyin Müslümanlar nezdinde kabul sürecine zarar verebilir. Müslümanların hizmetinde olması gereken bir yapı olan Ulusal İmamlar Konseyi’nin İlkeler Şartnamesinde Müslümanlara karşı şüphe ve önyargıdan kaçınılmasını bekliyoruz.

Bazı maddelerinin temelsiz ve amacının ötesinde olduğunu düşündüğümüz "Fransa İslam’ı İlkeleri Şartnamesi"nde ayrıştırdığımız noktaları ve nedenlerini kamuoyunun dikkatine sunmak istiyoruz. Burada, katılmadığımız kelimeleri, ifadeleri ve cümleleri kalın ve italik biçimde alıntılatacağız. Akabinde yorumlarımızı ekleyeceğiz.

Başlık: "Islam de France" ifadesi

Ana kaynakları Kur’an ve Sünnet olan İslam dini, özü itibarıyla hiçbir toplum veya ideolojik söylemle sınırlandırılmaz. Bu çerçevede değerlendirdiğimizde dünyanın farklı coğrafyalarındaki Müslümanlar tarafından kabul edilen tek bir İslam inancı söz konusudur. Dolayısıyla “Türkiye İslam’ı”, “Fas İslam’ı” veya “Cezayir İslam’ı” gibi milli bir İslam’dan bahsedilemez. Tabii ki İslam dininin temellerinin yanı sıra, söz konusu toplumlarda kültürlerin etkileşimiyle oluşan ve de örf ve adetlerle belirlenen uygulamaya bağlı bir yönü de var. İslam’ı etnik köken, ulusal kimlik ya da ideolojik bir yapıyla nitelendirmek, birbirinden kopuk, başkalaşmış ve değiştirilmiş farklı farklı milli İslamlar algısı oluşturma riskini taşımaktadır,

dolayısıyla İslam'ı İslam yapan Allah'ın Birliği (Tevhit) ve Müslüman toplumu (Ümmet) gibi temel kavramlar zarar görebilecektir.

Bunun neticesinde ortaya çıkan dini anlayışlar da birden fazla farklı din olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla İslam'ın ülke bazında farklılaşmasına sebebiyet verecek “*Fransa İslam'ı*” kavramı doğru bir isimlendirme değildir.

Önsöz’de

- a. “*cumhuriyetçi değerler*”, “*dini inançlarımızın Cumhuriyet Anayasasını kuran ilkelerin yerini alamayacağı*”, “*yükümlülüklerden kaçmak için hiçbir dini inanç ileri sürülemez*”
- b. 2. Maddede yer alan “*eşitlik ilkesi, inançlarımızdan ve / veya dini yorumlarımızdan kaynaklananlar da dâhil olmak üzere tüm norm ve kuralların önüne geçirmeye zorunlu kılar*” ifadeleri

Fransız anayasasında vatandaşların dini inanç özgürlükleri ve hukuk karşısındaki yükümlülükleri belirlenmiştir: bunlar her bir fert veya dini cemaat için geçerlidir. Bu durum Müslümanları, Müslüman kuruluşları ve bu kuruluşlar bünyesinde çalışan imamı da kapsar. Bu anlamda Fransız yasalarına bağlı olma konusu her hangi bir beyan ya da taahhüde gerek olmadan herkes için baştan kabul edilmiş olması gereken bir realitedir.

Müslümanlar ve onları temsil eden kuruluşlar da diğer inanç mensupları ve kuruluşları gibi Fransız anayasasının ve uluslararası hukukun tanıdığı haklar ve yükümlülükler çerçevesinde hareket etmektedir. Bu sınırları dikkate alma gerekliliği hususunda herhangi bir şüphe yoktur.

Yukarıda bahsedilen yaklaşımın dışında, “*değer*” kavramı, Anayasada yer almayan, şu anda ne olduğu bilinmeyen ve gelecekte ne olacağı öngörülemeyen ek zorunluluklara (veya sorumluluklara) kapı açmaktadır.

“*Değer*” ifadesinin kullanımı kişiden kişiye, gruptan gruba farklı yorumlanabilecek bir içeriğe işaret etmektedir. Dolayısıyla “*cumhuriyetçi değer*” terimi farklı tanım ve anlayışlara konu olabilmektedir.

İbadet özgürlüğü ve dini toplulukların düzenlenmesi Anayasa tarafından güvence altına alınmıştır. Ancak bu tüzükte dini inanç ve anayasa aynı düzeyde zikredilmekte ve çelişkili sistemler olarak sunulmaktadır. Bu yöntem, kanunla ayrılmış alanları karıştırdığı ve tüm Müslüman kuruluşların ayırım yapılmaksızın Anayasa'ya karşı olduğunu varsaydığı için laikliğe uygun değildir.

3. Madde: Özgürlük

- a. “*Bu nedenle imzacılar, İslam'dan vazgeçmeyi suç saymamayı veya bunu "dinden dönme" (rida) olarak nitelendirmemeyi, ne de damgalamayı veya doğrudan veya dolaylı olarak dinden dönenlerin fiziksel veya ahlaki bütünlüğüne saldırmaya çağırmamayı taahhüt ederler.*”

b. “Tanrı'nın İnsanlara kendi yollarını ve inançlarını her türlü zorlamadan bağımsız olarak seçme Özgürlüğü verdi: "Dinde zorlama yoktur" (Kuran, 2: 256) ve bunu Kendi iradesinin bir ifadesi yaptı: “Eğer rabbin dileyseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi topluca iman ederdi. Hal böyleyken, mümin olsunlar diye sen tutup insanları zorlayacak mısın?” (Kuran, 10: 99).”

c. “Vicdanı baskı altına alan aşırı din propagandası, insanın onurunu karakterize eden akıl ve yüreğin özgürlüğüne aykırıdır” ifadeleri

İslami kuruluşlar, faaliyetlerini Fransız kanunları çerçevesinde yürütmektedirler.

Bu bakımdan, dini veya inancı ne olursa olsun, her Fransız vatandaşı gibi, bu İslami kuruluşlar da din ve vicdan özgürlüğünü talep etmektedir.

Aynı şekilde uluslararası hukukun da teminat altına aldığı din ve vicdan özgürlüğünün, bir dini veya herhangi bir ideolojiyi kabul veya reddetme özgürlüğüne yol açtığı bilincindedirler.

Bu bakımdan İslam dinine mensup olsun veya olmasın, tüm bireylerin bir dini seçme ya da reddetme konusunda tamamen özgür olduklarına herhangi bir itiraz söz konusu değildir. Din baskıyı kabul etmeyen kişisel özgürlük meselesidir.

Kurumsal açıdan bakıldığında da, Fransa kanunları çerçevesinde çalışmalarını yürüten İslami kuruluşlara üye olmak ya da bu kuruluşlardan üyeliğini sildirmek tamamen dernekler kanunu çerçevesinde ve kişisel tercihlere bağlı yürütülmektedir.

İslam dininde afroz için resmi bir prosedür de yoktur. Müslüman dernekler sosyal hayatta yer alırlar ve herkesin özgürlüğünü, özellikle de inanç özgürlüğünü, garanti altına alan barışın korunmasına katkıda bulunurlar.

Ancak burada bahsedilen çerçevenin tamamen dışına çıkılarak, şiddeti ve yasa dışılığı kesin bir şekilde reddeden kuruluşlara karşı sanki İslam dinini terk edeceklerine yönelik şiddet mekanizması üreten yapılar ithamında bulunmaktadır.

Bu maddede “*vicdanı baskı altına alan aşırı din propagandası*” kavramı da yer almaktadır.

Buna göre din özgürlüğü kapsamına giren temel eylemlerden olan İslam’ı aktarma çalışması anlamına gelen “tebliğ”in (Hristiyanlıktaki misyonerliği karşılığı olarak “İncil’in ilanı”) ne zaman “*insanın onurunu karakterize eden akıl ve yüreğin özgürlüğüne aykırı vicdanı baskı altına alan aşırı din propagandası*” olarak değerlendirileceği belirsizdir.

Yukarıda belirtildiği gibi bu noktada da belirlilik ilkesinin dikkate alınması şarttır.

Bu anlamda İslam’ın temel prensiplerinden olan “*emr-i bil maruf, nehy-i anil münker*”in de “*vicdanı baskı altına alan aşırı din propagandası*” olarak nitelendirilebilmesi mümkündür. Buradaki sınırın “*vicdanı baskı altına almak*” şeklinde soyut bir kriter üzerinden belirlenmesi,

Müslümanların kendi dinlerine göre neyi doğru, iyi, güzel buldukları ile ilgili görüşlerini kamuoyunda açıklamaları dahi “aşırı din propagandası” olarak değerlendirilebilir.

Bu değerlendirmeler dikkate alındığında şartnamede din özgürlüğünü kısıtlayıcı hususların yer aldığı açıktır.

4. Maddede geçen “...sözde Müslüman denilen kültürel uygulamaların İslam’ın kapsamına girmediğini hatırlatarak” ifadesi

Bu ifade -hangilerinin kastedildiği belli olmaksızın- Müslümanların kültürel uygulamalarının toptan reddi gibi bir imayı taşımaktadır ve neticede -modern bir bakış açısı olan- ‘din’ ile ‘kültür’ ayırımına dayanmaktadır.

Hâlbuki İslam inancı her zaman somut bir kültürel zeminde hayat bulmuştur ve bu kültürü zenginleştirmiştir.

İslam'ın temelleri değişmezken, Müslümanların dini yaşamlarında içtihat okullarının görüşlerine dayanan farklılıklar mevcuttur. Kaldı ki Fransa gibi birçok Avrupa ülkesinde farklı kültürel kökenlere sahip olan Müslümanlar yaşamaktadır. Bizim için bu farklılıklar engellenmesi gereken “sözde Müslüman denilen kültürel uygulamalar” değildir. Bu ifadeyle dini hayatı güzelleştiren kültürel uygulamalar, âdet ve gelenekler Müslümanlar nezdinde istenmiyormuş gibi algılanmaktadır.

4. Madde: Özgürlük

“Kadın erkek eşitliği Kuranî metinde tarafından da onaylanan temel bir ilkedir: insanlar aynı özden gelirler (Kuran, 4: 1)”

Kuran, kadın ve erkek arasında ayırım yapmaz (Nisa Suresi'nin 1. ayeti): Bu ayırım sadece adalet, doğruluk, takva ve salih ameller gibi temel ahlaki kavramlar üzerinden yapılır. Sonuç olarak söz konusu ayet, belirli bir anlamda kadın-erkek eşitliğine değinmenin ötesinde, daha genel olarak, tek bir ruhtan gelen ve “insanlıkta kardeş” olan insanların ortak özünden söz etmektedir.

5. Madde: Kardeşlik

“cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın reddedilmesi” ile “homofobi, kadın düşmanlığı cezai hükümlü suçlardır”

Fransa'da yasayı çiğneyen bir vatandaş, dini veya ideolojik ayırım olmaksızın Cumhuriyet'in adaleti tarafından cezalandırılır. Başka bir deyişle, bir insana dini, kökeni, cinsiyeti veya cinsel yönelimi nedeniyle fiziksel veya manevi bütünlüğüne yönelik ayrımcılık veya saldırı gerçekleşirse devletin yargı ve güvenlik mekanizmaları müdahale eder. Bu kural herkese eşit biçimde uygulanır.

İslam dini eşcinselliği günah kabul eder. Eşcinsellik kişinin kendisi, vicdanı ve inancıyla yapacağı muhasebe doğrultusunda ahirette hesap vereceği bir meseledir. Herhangi bir günah

işleyene karşı bir Müslüman kurumun veya imamın herhangi bir ceza verme, şiddet uygulama, dışlama veya hakaret etme yetkisi yoktur.

İslami kuruluşlar dini emir ve yasaklara karşı hareket eden bir kişiye yönelik herhangi bir eylemde bulunulmasını reddeder. Bu çerçevede, görevli imamlar eşcinsellik hakkındaki fikhî sorulara İslam'ın başta Kur'an ve Sünnet olmak üzere ana kaynaklarına göre nefret veya şiddet çağrısında bulunmadan cevap vermekle sorumludurlar.

Bir dinin kendi kaynaklarından hareketle eşcinselliği günah olarak kabul etmesini bazı kesimler ayrımcılık olarak görebilir. Ancak bu onların o dinin iç işlerine, inançlarına, ibadet ve uygulamalarına karışma hakkını vermez. Anlayış ve saygı beklenir.

İslam Federasyonları tarafından kaleme alınan ve kabul edilen bir şartnamede eşcinsellik konusunun geçmesi İslamî inanç esaslarıyla çelişir bir durumdur.

Bunun ardından gelen “*kadın düşmanlığı*” ifadesi yine İslam ve Müslümanlar hakkında yaygın olan, İslam'ı eleştiren veya islamofobik çevrelerce kullanılan bir önyargıya dayanmaktadır. Böyle bir ifadenin yer alması klişeleşmiş bir önyargının kabulü anlamına gelecektir.

5. Maddenin devamında

“Bu şartnameyi imzalayanlar, yabancı teorisyenlerin, ideologların veya devletlerin dikte ettiği teolojik veya politik yargularla kendi dindaşlarını dışlamadan onlarla tartışmayı ve konuşmayı taahhüt ederler” ve bununla bağlantılı 6. Madde de geçen yurtdışı bağlantısıyla ilgili ifadeler

İslam inanç sisteminin temel prensipleri Kuran ve Sünnet ışığında ülke farkı gözetmeksizin bütün Müslümanlar için geçerli olmak üzere tesis edilmiştir. Diğer dini veya felsefi inanışlarda olduğu gibi İslam inancı için de bölgesellik veya milliyetten bahsedilemez. Diğer bir ifade ile İslam inancı bir bölgeye veya ülkeye hasredilemez. Farklı ülke ve milletlerden İslam âlimlerinin, ilahiyatçıların veya teorisyenlerin mevcut olması özellikle de bölgeler ve ülkeler arası etkileşimin yoğun bir şekilde yaşandığı günümüzde birbirlerini etkilemeleri olağan bir süreçtir.

Bu değişimlerin ve etkileşimlerin özünü, üretilen ve aktarılan bilginin İslam'ın temel değerlerine uygunluğu oluşturmaktadır. Bu çalışmaların geliştirilmesi, söz konusu ülkedeki asırlık İslam uygulamasına ve bu konuda yüzyıllar boyunca oluşan bilgi birikimine bağlıdır.

İslam dini Fransa'da son yıllarda tartışma konusu olmuştur. Daima gelişim içinde olmasına rağmen Fransa'daki Müslümanların bilgi düzeyi, tıpkı kültür, sanat, sporda olduğu gibi, uluslararası etkileşimlerle zenginleşmekten mahrum bırakılamaz... Fransa bağlamında neyin yararlı ve kabul edilebilir olduğunu ve neyin olmadığını ayırt etmeden diğer ülkelere gelen tüm katkıları reddetmek gelişmeye engel teşkil edecektir.

Bu, Fransa'daki Müslüman ilahiyatçıların, imamların, dini temsilcilerin gerçekliğine aykırı olacak ve radikal hareketlerin ortaya çıkmasını teşvik edecek istikrardan yoksun bir inanç sistemi kuracaktır. Bütün bunlar bu tüzüğün amacına aykırıdır.

Aynı zamanda, "dikte" terimi soyut bir kavramdır ve yoruma açıktır: bir eylemin dikte edilip edilmediğine dair her zaman bir tartışma olacaktır.

Dolayısıyla, bu terimin kullanılması, Fransa'daki Müslümanların dini bilimler alanındaki uluslararası etkileşiminin suiistimal edilmesine ve sansüre yol açmasına neden olacaktır.

5. Maddenin devamında

a. “Özellikle cinayetin meşrulaştırılmasının başlangıcı olan tekfir ideolojisine (afroz etme) karşı mücadele ediyoruz.”

b. “Gerek ibadet yerlerimizdeki cemaati gerekse ailelerimizi yurttaşlarımızın inanç veya din meselelerindeki seçimlerine saygı göstermeye ve onlara karşı açık olmaya çağırıyoruz”

Üçüncü maddede ifade edildiği üzere bir dini ya da ideolojiyi kabul etme veya reddetme konusunun eşit düzeyde hukuki teminat altına alınması herkes için geçerlidir. İnanç bakımından da Müslüman olmak tamamen kişisel ve duygusal görüşlere bağlıdır. İman birey ile Allah arasında dışarıdan kimsenin herhangi bir zorlamada bulunamayacağı bir bağdır. Dinde zorlama olmadığı inancına sahip kimseler olarak, zorlamanın en yoğun şekli olan şiddeti reddetmeyi inancımızın bir gereği olarak görüyoruz.

Bu bağlamda İslam dinini terk edenleri afroz etme (*takfir*) gibi bir durum Müslümanların dini ve toplumsal hayat gerçekliğine yabancı bir yaklaşımdır.

İslam dinini kabul veya reddedenler bakımından herhangi bir kayıt, takip ve yaptırım mekanizması bulunmamaktadır. Bildiri taslağında yer aldığı şekliyle ibadet yerlerinde ve ailelerde bireylerin tercihlerine saygı duyulması yönünde çağrıda bulunulması, sanki kuruluşlarımızın şimdiye kadar farklı bir tutumda olduğu ithamını içermektedir. Ancak kuruluşlarımız bu tür ideolojileri uzun süredir kategorik olarak reddediyor ve bu kabul edilemez ihlalleri cezalandırmanın ülkemizin adaletine kaldığını bir kez daha hatırlatıyorlar.

Son olarak, "*ailelerimiz içinde*" ifadesinin kullanılması, Müslümanların diğer inançlara karşı hoşgörüsüz olduklarını ve çocuklarına ötekileştirici bir eğitim ve zararlı bir cemaatçilik anlayışı aktardıklarını ima etmektedir. Bu kısım aynı zamanda ailelere tecavüzle bireylerin mahremiyetinin ihlalini de barındırmaktadır.

Fransa'daki Müslüman kurumların, imamların ve tüm Müslümanların, geleceğe yönelik açıklık, hoşgörü, barış ve sevgi mesajını İslam'ın öğretilerine göre hiçbir ayırım yapmadan ilettiklerini hatırlatırız.

6. Madde: Her türlü müdahalenin ve İslam'ın siyasi amaçlar için araçsallaştırılmasının reddi

- a. *“Dolayısıyla imzacılar, "siyasal İslam" olarak bilinen şeyi destekleyen herhangi bir sürece katılmayı reddetmeyi taahhüt ederler.”*
- b. *“Bu nedenle, İslam'ı veya Ümmeti (inananlar topluluğu) kavramını yerel veya ulusal bir siyasi perspektifte veya İslam ile ayrılmaz olan çoğulculuğunu inkâr eden yabancı bir güç tarafından dikte edilen siyasi bir ajandanın ihtiyaçları için kullanılmaya veya kullanılmasına izin verilmemesine kararlıyız.”*
- c. *“İbadet yerlerinin siyasi konuşmalar yayınlamasına veya dünyanın başka yerlerinde meydana gelen çatışmaları bu yerlere taşınmasına izin vermeyi reddediyoruz.”*
- d. *“Ülkemiz olan Fransa'ya ve Fransız yurttaşlarımıza düşman olan yabancı rejimleri savunan ve dış politikaları destekleyen milliyetçi söylemlerin yayılması için kurulmamışlardır. ”*

Bu maddelere hâkim olan ana kavram ‘Siyasal İslam’dır. Bu kavram ki, son zamanlarda sıklıkla kullanılıyor olmasına rağmen, açık ve net bir tanımı bulunmamaktadır. Var olan bazı tanımlama teşebbüsleri ise son derece problemlidir, hatta anayasanın teminatı altında olan İslam’ın ortak çatısında bulunan dini ibadetleri ve uygulamaları kriminalize etmektedir.

Dini ibadetleri Anayasaya aykırı fikir ve eylemler olarak görmek hem entelektüel hem de hukuki açıdan kabul edilemez bir yaklaşımdır.

Kamuoyuna yansıyan tartışmalarda ‘Siyasal İslam’ Anayasa ilkelerine karşı olan bir düşünce ve davranış şeklinde tarif edilmektedir. Başörtüsü gibi İslam’ın özünde bulunan uygulamalar bu kategoride değerlendirilmektedir.

Oysa, Hıristiyanlık, Yahudilik veya Budizm gibi bir dinin pratiği, kendine özgü özellikler içerir (ibadethane inşa etme, usullerine göre gıda tüketmeleri, giyim tercihinde bulunmaları).

Ek olarak, bir dinin uygulanması, vatandaşları yurttaşlık haklarından ve görevlerinden, özellikle siyasi dünyaya katılımlarından ve toplumsal meselelere katkılarında mahrum edemez.

Nasıl ki Hıristiyanların, Yahudilerin veya Budistlerin katılım ve aktivizmi cemaatçilik veya ayrılıkçılık olarak görülüyor veya "siyasi Hıristiyanlık", "siyasi Yahudilik" veya "siyasi Budizm" olarak nitelendirilmiyorsa, bu Müslümanlar için de geçerli olmalıdır.

Tüm dini uygulamalar, Anayasamızın din özgürlüğü çerçevesinde eşit olarak korunmalıdır. Anayasal düzeni tehdit eden unsurlarla mücadele hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak hukuk çerçevesinde yürütülmelidir.

Bu paragrafta sunulan, belirsiz ve muğlak olan "siyasal İslam" tanımı, inananlar, özellikle de dindarlar ve İslam'ı kendi amaçları uğruna kullanan aşırılık yanlıları arasında çok geniş bir damgalama alanı kapsadığı gerekçesiyle bu şekliyle kalmamalıdır.

Maddede yer alan "siyasal İslam" kavramı, "siyasal İslam" ı desteklemekle suçlanabilecekleri ve demokratik haklarını engelleyebileceği için Müslümanların veya İslamî kuruluşların sosyal

veya siyasal tartışmalara erişim haklarını kısıtlamaktadır. Ayrıca bu durum onları ayrımcılığa maruz bırakabilir ve görüşlerinin suç sayılmasına yol açabilir.

Dinimizin belirli gruplar veya suç örgütleri tarafından saptırılmasını da şiddetle kınıyoruz.

IŞİD, El Kaide ve benzeri terör örgütlerinin kendi amaçları için, dinimizi suiistimal etmesi en çok da Müslümanlara zarar vermektedir.

Bundan hareketle kullanılacak terminoloji bu örgütleri işaret etmelidir. 'Siyasal İslam' gibi dindar, masum, toplumsal ve sosyal katkıda bulunan Müslümanları hedef alabilecek bir kavram yerine 'Anayasal Düzene Karşı Dini Suiistimal Eden Ekstremistler' kavramını öneriyoruz. Bu kavram açıkça tanımlandığı için sorunun kaynağını mutlak biçimde göstermekte ve sorunun çözümünü sağlayacaktır. Bu kavram aynı zamanda Fransa'da yaşayan masum, dindar ve toplumun huzuru için her gün katkıda bulunan Müslümanları da damgalanmaya karşı korumuş olacaktır.

6. Maddenin devamında

- e. *“Yabancı bir devletten veya yurtdışından bir sivil toplum kuruluşundan, tüzel veya gerçek kişiden gelecek herhangi bir fon, yürürlükteki yasalara sıkı sıkıya uymalıdır”*
- f. *“İmza sahipleri, camilerinin yönetimine ve imamlarının misyonuna yurt dışından gelebilecek her türlü müdahaleyi açıkça reddetmelidir.”*

Tüm yabancı etkilerden uzak dernek, cami veya imamları ele alan bu ifadeler birçok sakıncayı beraberinde getirmektedir. Öncelikle yardımlaşma ve işbirliği çerçevesinde yapılan faaliyetler ülkenin ulusal sınırları içine hapsedilemez. Yaşadığımız çağdaki gelişmelerin bir neticesi olarak tüm insanlık her alanda sürekli olarak iletişim ve etkileşim halindedir. Bu süreç tüm ülkeleri etkilemekte, ülkeler ve toplumlar birbirlerini dışlayıcı politikalardan ziyade birbirlerini tamamlayıcı politikalara ve her alanda işbirliğine ihtiyaç duymaktadırlar. Doğal olarak bu durum dini faaliyetlerin yönetimi için de söz konusu olmaktadır.

Dini derneklerin ulusal sınırlar içine hapsedilerek yurtdışı kaynaklı bütün iletişim ve etkileşimden uzak tutulmaya çalışılması "kapalı ekonomi" modelinde olduğu gibi "kapalı din" modelini netice verecektir. Bu durum ise ne Fransa Müslümanları açısından ne de Fransa devleti açısından fayda sağlayacaktır.

Diğer taraftan Fransa'da yaşayan Müslümanların tamamının Fransız vatandaşı olduğu düşünülmemelidir. Özellikle Fransa'da yaşayan göçmen Müslümanların köken ülkeleriyle tüm bağlantılarının koparılmaya çalışılması yasal değildir. Tüm bu açıklamalar ışığında bu madde, birçok yanlış anlaşılmayı ve Müslümanlar açısından olumsuz ve adil olmayan neticeleri beraberinde getirebilecektir.

7. Madde: Akla ve özgür iradeye bağlılık

- a. *“Müslüman yetkililer, cemaati düşünmeye sevk eder ve kutsal kaynaklardan Fransız toplumunun bağlamında uygulanabilecek olanları ayırt edebilmelerine yardımcı olur.”*
- b. *“Müslümanların dini uygulamalarını vatandaş sorumluluklarıyla uzlaştırmalarına ve barışla huzur içinde ikisini birlikte yaşamalarını sağlamak istiyoruz.”*
- c. *“Ayrıca, batıl inançlara ve eski adet uygulamalarına, özellikle de "nebevi" denilen sözde "tıp" olduğunu iddia eden ve istismara uğramış inananların hayatlarını tehlikeye atanlara karşı eğitim ve pedagoji yoluyla mücadele etmede kararlıyız.”*

Burada yer alan ifadeler Fransa'da yaşayan Müslümanların Fransa'daki yaşam gerçekliği ve inançları arasında sorun yaşadıkları algısını oluşturabilir niteliktedir. Böyle bir algı Müslümanların problemlili ve zararlı görüşlere sahip olduğu ve bundan hareketle toplum için zararlı olabilecekleri görüşüne zemin hazırlayabilir. Bu varsayımdan hareketle camilerden kitlesel rehabilitasyon ve resosyalizasyon merkezleri işlevinin görülmesi beklenmektedir. Bu yaklaşım Müslümanların yaşam gerçekliğini çok dar bir perspektifte ve genellemeci bir şekilde ele almaktadır.

Camiler, imamların müminlere birer vatandaş olarak sahip oldukları sivil sorumluluklarını hatırlattığı ve onları öğretileri sırasında ve özellikle Cuma hutbesi vaazlarında barış, iyilik ve karşılıklı yardımlaşmaya davet ettikleri kutsal yerlerdir. Bununla birlikte, İslami kuruluşları ve camileri vatandaşlık eğitim kurumları ve merkezleri olarak görmek amaçlarının ötesindedir.

Vatandaşlık sorumlulukları, özellikle okullarda ve devlet onaylı kuruluşlarda eğitim ve öğretim merkezlerinde ele alınması gereken konulardır.

Elbette camilerimizin bölgesel ihtiyaçlarına bağlı olarak yerel kurumlarla bu alanda farklı projeler geliştirilebilir. Bu, "vatandaşların sorumluluklarını dini uygulamalarıyla uzlaştırmak" gibi temel bir görevimiz olduğu anlamına gelmez.

Öte yandan, alternatif tıp ve yöntemleri birçok Avrupa ülkesinin biyotıbbında yer alırken, "nebevi tıbbı" bu kadar aşağılayıcı bir şekilde işlemek Batı Avrupa merkezli bir yaklaşımdır ve konuyla ilgili bilgisizliği göstermektedir.

Bu Avrupa merkezli bakış açısı, Çin kökenli akupunktur gibi geleneksel uygulamalara hiçbir şekilde karşı çıkmasa da, yüzyıllık deneyime sahip olmasına rağmen diğerlerini gerici olarak nitelendirmektedir. Bu, Müslümanlar tarafından yapılan kan alma (Hacamat) veya oruç (Siyam) gibi uygulamaların sağlığa zararlı olacağını varsaymaktadır.

Ayrıca bu maddede, "batıl inanç" ve "eski adet uygulama" olarak adlandırmak suretiyle erkek çocukların sünnet edilmesini yasaklama riskini de taşımaktadır.

9. Maddede Müslüman karşıtı nefrete, propagandaya ve yanlış bilgiye karşı mücadele

- a. *"Bu nedenle, tüm mağduriyet duruşları gibi, iddia edilen devlet ırkçılığına yönelik suçlamalar da karalama kapsamındadır. "*

b. "Aşırılık yanlısı akımlar savaşa yönelten kavramlara dayanıyor ve yaptıkları konuşmalarla Fransız toplumuna olduğu kadar İslam'ın ve Müslümanların imajına da zarar vererek şiddeti ve ayrılığı teşvik ediyor."

Görevi imamları onaylamak olan CNI'nin, hakaret olsun ya da olmasın, devlet ırkçılığının ya da kurumsallaşmış ırkçılığın olup olmadığını onaylama ya da inkâr etme yetkisi yoktur.

Ayrıca, CFCM bünyesinde, tam olarak tüm Müslüman karşıtı eylemleri tespit etmek ve bunlarla mücadele etmek olan "İslamofobi ile Mücadele Ulusal Gözlemevi" adlı bir komisyon olduğu da unutulmamalıdır.

"İddia edilen devlet ırkçılığına yönelik suçlamalar da karalama kapsamındadır" ifadesi bugün ırkçılık araştırmalarının çok açık bir şekilde varlığından bahsettiği "kurumsal ırkçılığı" yok saymaktadır. Kamuya açık iftira atmak, kanunla sınırlandırılmış bir suçtur ve yasal işlem yapmak ilgili taraflara veya kurumlara kalmıştır.

İfade özgürlüğü temel bir haktır. Kendini çoğulcu ve hürriyetçi olarak tanımlayan toplumların bir özelliği güçlü bir sivilite anlayışı ve siyasetçilere ve devletin icraatlarına yönelik hususları da kapsayıcı bir şekilde eleştiri kültürüne sahip olmalarıdır.

İslami kuruluşlar eleştiri hakkının ölçülü ve karşı tarafın haklarını gasp etmeden, iyiliğe teşvik ve kötülüğe karşı uyarı amaçlı kullanılması gerektiğinin bilincindedirler.

Dolayısıyla ırkçı, İslamofobik veya antisemit eylemleri bildirme konusunda uzmanlaşmış ve kurumsal ırkçılığı onaylama veya reddetme yetkisi bulunan kuruluşların yerini hiçbir dini dernek alamaz.

Şartnamedeki dipnot, Müslüman tarihine ve düşüncesine özgü kavramları "savaşa yönelten kavramlar" olarak sunmaktadır. Bu ifadeler arasında *vela ve bera*: ittifak ve inkâr; *tekfir ve hicret*: kınama ve sürgün, *darul harb ve darul islam*: savaş toprakları ve İslam toprakları gibi kavramlar yer almaktadır. Oysa bu kavramlar, hukuki alana ait olup sadece bu konuda uzmanlaşmış Müslüman âlimler tarafından ele alınabilirler. Bu kavramlar herhangi bir açıklama yapılmadan sayfanın dipnot kısmında yer alamaz.

Şartnamenin bu versiyonunun iddia ettiği gibi bu kavramlar tek başına "savaşa yöneltmezler." Bu tarz bir anlayış, İslam düşüncesi hakkında çalışmalar yapan ya da bu kavramları hiç de savaş anlamı taşımayan ilk anlamlarıyla kullanan Müslümanları savaşçı olarak etiketlemeye yol açacaktır.

10. Madde: Şartnameye Saygı

a. En az iki federasyon bu şartnamenin ihlal edildiğini düşünürse, içeriğini tanımladıkları bir karşı soruşturma açmaya karar verebilirler. Bu karşı prosedürün ardından, federasyonların en az üçte ikisi tarafından yazılı bir gerekçeyle tanınması halinde bir ihlal tespit edilir.

b. Daha sonra bu süreç suçlunun Fransa'daki tüm temsili İslam kurumlarından dışlanmasıyla sonuçlanır.

Yukarıda belirtilen kısımların bir tüzükte bulunması tam bir muammadır. Bu kısımlar her şeyden önce demokratik değildir ve kendilerine, içeriğini tanımlama olanağını veren bir dışlama

prosedürünü başlatmak için anlaşılan iki federasyona fırsat vermiş olur. CNI'ye dâhil olduğu halde, şartnameye uymayan bir kuruluşa karşı cezai bir işlem uygulanacaksa, bu cezai işlemler, bu kuruluşun kendi içinde açıkça yazılı ve uygulanabilir olmalıdır

Ayrıca, karşı prosedürü yürütme yetkisinin suçlayan tarafa verilmesi, yani soruşturmayı açan ve içeriğini belirleyen iki federasyona verilmesi demokratik değildir ve hukukun en temel ilkesine aykırıdır: **bir davada aynı anda hem yargıç hem de taraf olmama ilkesi.**

Diğer bir deyişle, fesih veya dışlama koşullarının çerçevesi CNI'nin tüzüğünde veya resmi belgesinde daha ciddiye alınmalıdır.

Başka bir nokta, kendi tüzüğünde veya kurallarında bir kurum, yani burada gelecekteki CNI, kendi belirlemiş olduğu ceza yetkileri verebilir. Ancak "*suçlunun Fransa'daki tüm temsili İslam kurumlarından dışlanması*" kısmı "suçlu'nun, "Fransa İslam'ının" tüm temsili İslam kurumlarından dışlanması ve böylece federasyonları diğer kurumlardan veya derneklerden dışlama imkânı verecektir. Bu, kanunla bağdaşmaz ve kabul edilemez bir totaliter mantığı temsil etmektedir.